

Efterfølgende gengiver den grønlandske gudstjenesteordning i dansk oversættelse, sådan som den er trykt i ritualbogen fra 1959: »malagtarissasagssat ilagîngne kalâlius-sine atorfigdlit nâlagiartitsissarnerâne / Ritual for den grønlandske Kirke« (København: Statens trykningskontor 1959). Ritualbogen er to-sproget. På venstresiderne (lige sidetal) findes den grønlandske tekst og på højresiderne (ulige sidetal) findes en dansk oversættelse. Teksten er identisk med (eller næsten identisk med) teksten i ritualbøgerne fra 1919 og 1935. Petitteksten med nærmere anvisninger er her gengivet med kursiv. Rubrikoverskrifterne (i skarp parentes) er tilføjet af mig. Det har i flere tilfælde været svært at anføre overskrifter på den helt rigtige plads. Nadverliturgien findes i ritualbogen som særskilt ritual, men er her indarbejdet i højmesseordningen.

Holger Villadsen, marts 2008.

Gudstjenesten

Paa Søn- og Helligdage bør Højmassen holdes om Formiddagen. Hvor Kirken har en Klokke, ringes der tre Gange med den. Til Aftengudstjenesten og Gudstjenesten paa Hverdage ringes der kun een Gang.

Paa de store Højtider kimes der Jule-, Paaske- og Pinseaften og paa selve Højtidsdagene før Højmassen imellem Ringningerne. Paa Store Bededagsaften ringes der blot paa sædvanlig Maade i en Time.

Naar der er ringet tredje Gang og Menigheden er forsamlet beder Kateketen følgende Bøn:

[INDGANGSBØN]

Lad os alle bede:

Herre, jeg er kommen ind i dette dit Hus for at høre, hvad du, Gud Fader, min Skaber, du Herre Jesus, min Frelser, du gode Helligaand, i Liv og Død min Trøstermand, vil tale til mig. Herre, oplad nu saaledes ved din Helligaand for Jesu Kristi Skyld mit Hjerte, at jeg af dit Ord kan lære at sørge over mine Synder og at tro i Liv og Død paa Jesus og hver Dag forbedre mig i et helligt Liv og Levned; det høre og bønføre Gud ved Jesus Kristus! Amen!

Vor Fader, Du som er i Himlene! Helliget vorde dit Navn; komme dit Rige; ske din Vilje, som i Himmelen saaledes ogsaa paa Jorden; giv os i Dag vort daglige Brød; og forlad os vor Skyld, som ogsaa vi forlader vore Skyldnere; og led os ikke i Fristelse; men fri os fra det onde; thi dit er Riget og Magten og Æren i Evighed! Amen.

Hvor det ønskes, kan Fadervor udelades efter Indgangs- (og Udgangs-)bønnen.

[INDGANGSSALME]

Derpaa synges en Salme om Guds Ord eller Troen.

Naar det er en Præst, der leder Gudstjenesten, knæler han, medens Kateketen beder Indgangsbønnen, foran Alteret.

[HILSEN]

Naar Salmen er sunget, vender han [præsten] sig til Menigheden og siger – om han kan – i Messetone:

Herren være med Eder!

og Menigheden svarer syngende:

Og med din Aand!

[KOLLEKT]

Præsten messer da videre:

Lad os alle bede!

og vender sig til Alteret, hvorefter han messer Dagens Kollekt (efter Alterbogen).

Naar han har messet den til Ende synger Menigheden som Svar:

Amen.

[FØRSTE LÆSNING]

Han vender sig paany til Menigheden og oplæser messende, naar den har rejst sig, Dagens Epistel eller Lektie eller det Evangelium, som der ikke skal prædikkes over, idet han først siger:

Dette hellige Evangelium (Epistel, Lektie) skriver N.N.

Naar Evangeliet messes, synger Menigheden som Svar:

Gud være lovet for sit glædelige Budskab!

Paa de store Højtider, Jul, Paaske og Pinse, messes efter Kollekten den Epistel eller Lektie, som der ikke prædikkes over det paagældende Aar, og naar Menigheden atter har sunget en Salme, det tilsvarende Evangelium. Mens Præsten er for Alteret, skal han være iført Messeskjorte og Messehagel.

Langfredag bortfalder Messen før Prædikenen. Om Præsten vil, kan han læse Es. 53.

[SALME]

Naar Præsten har fuldendt Messen, synger Menigheden en Salme, som passer til Evangeliet,

[TROSBEKENDELSE]

og naar den er sunget, beder Præsten fra Prædikestolen en kort Bøn, fremsiger Trosbekendelsen¹

[EVANGELIELÆSNING]

og oplæser Teksten, som han kan slutte som følger:

Hellige Fader! hellige os i din Sandhed, dit Ord er Sandhed. Amen.

[PRÆDIKEN]

[KIRKEBØN]

og naar han har sluttet Prædikenen, beder han en Bøn med følgende eller lignende Indhold:

Lov, Tak og Ære være Dig, vor Gud, Fader, Søn og Helligaand, den eneste sande Gud evindeligt! Vær i Naade med os alle! Reger og velsign vor Konge og hele hans Hus samt al vor Øvrighed! Led og skærm den kristne Kirke, hvor i Verden den end findes, og lad af din Naade Evangeliet blive forkyndt og hjertelig modtaget iblandt alle Verdens Folkeslag, ogsaa her i vort Fædreland!

Ja, hjælp os alle til den sande Tro og til Fremgang i Helliggørelse, at vi maa kunne dø med Fred og blive evig salige i Himmelen!

Vor Fader, du som er i Himlene o.s.v.

Er der nogen Tillysning til Ægteskab, Forbøn for Syge eller andet Fornødent at bekendtgøre, saa sker saadant her.

Naar derefter Præsten siger:

Modtag Herrens Velsignelse!

rejsers alle sig op, og Præsten siger:

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade sit Ansigt lyse over dig og være dig naadigt! Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred! Amen.

---

¹ Om han vil, kan Præsten fremsige Trosbekendelsen fra Alteret efter Evangeliet.

Om Præsten ønsker det, kan han paa Prædikestolen i Stedet for den aronitiske Velsignelse anvende den apostolske (2 Kor. 13,13), eller Menigheden kan synge den.

Paa Allehelgensdag sker taknemmelig Ihukommelse i Tale og Bøn af Hans Egede og hans Gerning i Herrens navn iblandt Grønlænderne.

[SALME EFTER PRÆDIKEN]

Naar Velsignelsen er lyst, synger Menigheden en Salme.

[Her er indsat ritualet for »Nadver i Kirken«. I ritualbogen fra 1959 findes nadverritualet anført som et særskilt ritual og står ikke som en del af »Gudstjenesten«].

Naar Salmen efter Prædiken er sunget, tændes Alterlysene og Præsten iføres Messeskjorte og Messehagel.

[SALME FØR NADVER]

Derpaa synges en Salme, som egner sig til at synges, ikke blot af nadvergæsterne, men af hele den forsamlede Menighed. Nadvergæsterne samler sig i Koret.

[NADVERBØN / NADVERINDLEDNING]

Præsten siger eller messer, vendt mod Menigheden:

Opløft jeres Hjerter til Herren! Lad os prise hans Navn!

vendt mod Alteret:

Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud, den Almægtige, han, som var, og som er, og som kommer. Hosianna i det høje!²

Velsignet være han, som kommer i Herrens Navn. Hosianna i det høje!

Menigheden synger.³

O, du Guds Lam!

Med korsets Skam

Du bar al Verdens Synder,

Derfra al Trøst begynder;

Miskundelig

---

² Ordene »Hosianna i det høje«, kan, hvor det ønskes, synges af Menigheden.

³ Den danske Salmebog, Nr. 365, eller kun det første eller de to sidste Vers.

Forbarm du dig!

O, du Guds Lam!
Med Korsets Skam
Du bar al Verdens Synder
Dermed al Fred begynder;
Af Kærlighed
Giv os din Fred!

O, du Guds Lam!
Med Korsets Skam
Du bar al Verdens Synder,
Derfra vort Liv begynder;
Vor Død til Trods
Opliv du os!

I Stedet for denne Indgang kan Nadverhandlingen, hvor man maatte ønske det, indledes med følgende Tiltale til Nadvergæsterne:

Kære Kristi Venner! Vor Herre Jesus Kristus har selv sagt: »Jeg er Livets Brød. Den, som kommer til mig, skal ikke hungrer; og den, som tror paa mig, skal aldrig tørste«. I sin hellige Nadver skænker den korsfæstede og opstandne Frelser og sig selv, saa at hver den, som hungre og tørster efter Retfærdighed, der kan finde Mad og Drikke til evigt Liv. Saa følg i lydig Tro hans Indbydelse, naar han siger: »Tag dette og æd det; drik alle deraf; gør dette til min Ihukommelse!«. Da vil han forene eder med sig selv, saa at I under Vandringeren her paa Jorden stadig maa komme ham i Hu og engang samles med ham i hans Rige. Derom vil nu af Hjertet bede:

Det første Hold af Nadvergæster knæler omkring Alteret. Præsten siger eller messer:
Opstandne Herre og Frelser, du, som selv er til Stede iblandt os med al din Kærligheds Rigdom! Giv os at modtage dit Legeme og Blod til din Ihukommelse og til Stadfæstelse i Troen paa Syndernes Forladelse. Rens os fra Synd, og styrk os i det indvortes Menneske, at du maa bo ved Troen i vore Hjerter; gør os faste i det evige Livs Haab; giv os at vokse i Kærligheden, for at vi med alle dine troende maa blive eet i dig, ligesom du er eet med Faderen!
Menigheden synger: Amen.

[FADERVOR]

Præsten messer eller siger:

Vor Fader, du som er i Himlene! Helliget vorde dit Navn; komme dit Rige; ske din Vilje, som i Himmelen, saaledes ogsaa paa Jorden; giv os i Dag vort daglige Brød; og forlad os vor Skyld, som ogsaa vi forlader vore Skyldnere; og led os ikke i Fristelse; men fri os fra det onde; thi dit er Riget og Magten og Æren i Evighed!

Menigheden synger: Amen.

[INDSTIFTELSESORDENE]

Præsten messer eller siger:

Vor Herre Jesus Kristus, i den Nat, da han blev forraadt, (NB.) tog Brødet, takkede og brød det, gav sine Disciple det og sagde: »Tag dette og æd det; det er mit Legeme, som gives for eder. Gør dette til min Ihukommelse!«

Ligesaa (NB.), tog han ogsaa Kalken efter Aftensmaaltidet, takkede, gav dem den og sagde: »Drik alle deraf; denne Kalk er den nye Pagt i mit Blod, som udgydes for eder til Syndernes Forladelse. Gør dette, saa ofte som I drikker det, til min Ihukommelse!«

[UDELING / NADVERMÅLTIDET]

Menigheden kan under Uddelingen synge en Nadversalme.

Idet hver Nadvergæst modtager Brødet, siger Præsten:

Dette er Jesu Kristi Legeme.

Idet hver Nadvergæst drikker vinen, siger Præsten:

Dette er Jesu Kristi Blod.

Derefter siger Præsten til hvert Hold af Nadvergæsterne.

Den korsfæstede og opstandne Frelser, vor Herre Jesus Kristus, som nu har givet eder sit hellige Legeme og Blod, hvormed har gjort Fyldest for alle eders Synder, han styrke og opholde eder derved i en sand Tro til det evige Liv! Fred være med eder!

[SALME EFTER NADVER]

Derpaa synges en Takkesalme.

KOLLEKT [EFTER NADVER]

Lad os alle bede:

Vi takker dig, Herre vor Gud, almægtige Fader, fordi du i din Barmhjertighed vederkvæger os med disse livsalige Gaver. Vi beder dig, at du vil lade

disse dine Gaver komme os rettelig til gode, til at styrke vor Tro, grundfæste vort Haab og gøre den indbyrdes Kærlighed levende i vore Hjerter, for din Søns, Jesu Kristi, vor Herres Skyld.

Menigheden: Amen.

[VELSIGNELSE]

Herren være med eder!

Menigheden: Og med din Aand!

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred!

Menigheden: Amen.

[Her slutter nadverritualet. Efterfølgende er gudstjenesteordningens anvisninger for, hvordan forløbet efter salmen efter prædikenen er ved en gudstjeneste, hvor der hverken har været dåb, altergang eller vielse].

[KOLLEKT]

Og naar den [salmen efter Prædiken] er sunget, og der ikke skal være Daab, Altergang eller Vielsen, gaar Præsten op til Alteret, vender sig til Menigheden og messer:

Herren være med Eder!

Og naar da Menigheden har svaret:

Og med din Aand!

og Præsten atter har sagt:

Lad os alle bede!

vender han sig til Alteret og messer følgende Bøn:

Herre Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for denne din faderlige Velgering, at du af din store Naade og Barmhjertighed har givet os dit hellige og livsalige Ord, ved hvilket du ogsaa her hos os forsamler din kristne Kirke. Vi beder dig ydmygelig: Giv os din Helligaand, at vi med taknemmelige Hjerter tager imod dit Ord og skikker os derefter, og altid vokser og forfremmes i den kristelige Tro, Haab og Kærlighed, og saa endelige bliver salige ved din elskelige Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med dig lever og regerer i Helligaands Enhed, een sand Gud fra evighed og til Evighed!

Menigheden synger som svar: Amen.

Langfredag og i Fasten bruges Kollekten om Jesu Lidelse, og paa Store Bededag den til denne Dag bestemte Kollekt. Er der Daab, Altergang eller Vielsen, bruges den Kollekt, der anvendes ved den af de kirkelige Handlinger, der kommer sidst, i stedet for ovenstående Kollekt.

[VELSIGNELSE]

Derpaa vender Præsten sig atter til Menigheden og messer:

Herren være med Eder!

og Menigheden rejser sig og svarer:

Og med din Aand!

Præsten:

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade sit Ansigt lyse over dig og være dig naadig! Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred!

Menigheden: Amen.

[SLUTNINGSSALME]

[UDGANGSBØN]

Naar Slutningssalmen er sunget, beder Kateketen, mens Præsten knæler for Alteret, følgende Bøn:

Lad os alle bede!

Herre, jeg takker dig af mit ganske Hjerte, fordi du har lært mig, hvad du vil, at jeg skal tro og gøre. Hjælp mig nu, min Gud, ved din Helligaand for Jesu Kristi Skyld, at jeg maa bevare dit Ord i et rent Hjerte, deraf i Troen styrkes og i et helligt Levned forbedres og mig derved i Liv og Død trøste! Amen.

[FADERVOR]